Trespidset løn

Acer buergerianum

Kort fortalt

- *Acer buergerianum* – sæbetræfamilien (Sapindaceae).
- Hjemmehørende i det østlige og sydlige Kina og på Taiwan; dyrket i Japan i århundreder.
- Løvfældende træ med små, treflikede blade, der får gule, orange og røde høstfarver.
- Danner tidligt kraftige rødder og en bred stammefod – klassisk til bonsai med rod over sten.
- Ude hele året i sol; om vinteren beskyttes skålen mod hård frost.
- Tåler kraftig beskæring og danner fin forgrening.
- Frøene lægges i blød og får ca. 3 måneder i køleskab; spirer uregelmæssigt.

Det kan du se frem til

Med frøene af trespidset løn har du grundlaget for en af de mest klassiske løvfældende bonsaiarter, som du selv former fra den første spire. Efter ca. 3 måneder i køleskabet spirer frøene langsomt og uregelmæssigt. Arten vokser villigt, og allerede de første år kan du begynde at beskære og lægge grunden til en kraftig stammefod. De gule, orange og røde høstfarver kan du glæde dig til hvert efterår.

Mange forbinder bonsai med et færdigt lille træ fra butikken. Med frø starter du et skridt tidligere – og det giver dig noget, et købt træ aldrig kan: Du bestemmer selv formen fra den første spire, og du kan dyrke arter, der sjældent eller aldrig sælges som færdige bonsai. Det kræver tålmodighed, for der går nogle år, før frøplanten er blevet til et egentligt bonsaitræ. Til gengæld er træet dit eget fra start til slut. Herunder finder du det, du skal vide for at komme godt fra start med netop denne art.

Introduktion

Trespidset løn (*Acer buergerianum*) er et løvfældende træ fra sæbetræfamilien. Det vokser vildt i blandede skove i det østlige og sydlige Kina og på Taiwan. I Japan, hvor det kaldes tō-kaede, „kinesisk løn", har det været plantet i århundreder, og i Japan og Korea bruges det som alletræ. Arten kom til Europa sidst i 1800-tallet. Bladene er små og blanke og har tre fremadrettede flige – deraf navnet; enkelte blade kan være helrandede. Om efteråret farves de gule, orange og røde. Blomsterne er små og gulgrønne. På ældre træer skaller den gråbrune bark af i flager og viser en orangebrun underbark. Trespidset løn danner tidligt kraftige rødder og en bred stammefod og er en af de mest anvendte løvfældende arter til bonsai – klassisk til stilen, hvor rødderne vokser hen over en sten. Arten tåler tørke og varme bedre end mange andre løn.

Formering

Frøene er ikke forbehandlede og skal have en kold periode for at spire. Læg dem i lunkent vand i 24 timer, bland dem med let fugtigt sand i en lukket pose, og stil posen i køleskabet ved ca. 2–5 °C i ca. 3 måneder – ikke i fryseren. Så derefter frøene ca. 0,5 cm dybt i fugtig såjord eller kokos-såmuld, og hold dem jævnt fugtige ved ca. 15–20 °C. Frøene spirer langsomt og uregelmæssigt over flere uger, og ikke alle frø spirer – giv ikke op for tidligt. Når kimplanterne har fået de første rigtige blade, prikles de ud i enkelte potter med priklejord.

Sikkerhed: Frø, næringsstoffer og dyrkningsmedier er ikke beregnet til at spise – hverken for mennesker eller dyr. Nogle arter er giftige, så opbevar dem utilgængeligt for børn og dyr.

Placering og lys

Trespidset løn er et udendørstræ og vil stå lyst. Kimplanterne beskyttes de første uger mod stærk middagssol; ældre planter står gerne i fuld sol, men på meget varme dage har de godt af lidt skygge midt på dagen. Kimplanter, der er sået inde, vænnes gradvist til at stå ude og flyttes først ud, når der ikke længere er risiko for nattefrost.

Vanding og næringsstoffer

Trespidset løn har brug for meget vand i vækstsæsonen: Vand grundigt, så snart dyrkningsmediet begynder at tørre i overfladen, men undgå stående vand, som får de fine rødder til at rådne. Om vinteren vandes sparsomt – rødderne tåler ikke at stå vådt i kulden. Fra april til september gives flydende bonsai-næring hver 2.–3. uge.

Dyrkningsmedie

Dyrkningsmediet skal være veldrænet og samtidig holde godt på fugten. Færdig bonsai-jord er et godt grundlag. Til unge planter passer priklejord med kvartssand. Unge planter omplantes hvert 1.–2. år om foråret, før knopperne bryder; rødderne vokser kraftigt og tåler at blive beskåret.

Beskæring

Trespidset løn tåler kraftig beskæring og skyder villigt igen. Lad nye skud danne 3–4 bladpar, og skær dem derefter tilbage til 1–2 bladpar. Hos kraftige, etablerede træer kan bladene klippes af i forsommeren (bladklip); så skyder træet igen med mindre blade. Bladklip er ikke for unge kimplanter.

Vinteropbevaring

Trespidset løn er hårdfør og skal have en kold vinter for at kunne hvile. Lad træet stå ude, også når bladene falder om efteråret – let frost skader ikke. I en skål er rødderne dog langt mere udsatte end i jorden, og når dyrkningsmediet fryser hårdt, kan skålen sprænge. Beskyt derfor skålen i god tid, når der er udsigt til flere døgn med frost eller nattefrost under ca. -5 °C: Grav skålen ned i haven, så kun stamme og krone er over jorden, og dæk jorden med blade – eller stil skålen i tørt sand i en flamingokasse. Du kan også stille træet i et koldt, helst frostfrit udhus eller en garage; når bladene er faldet, behøver det ikke lys. Kimplanter i deres første vinter skal altid stå frostfrit, fx i et uopvarmet rum ved 0–5 °C. Vand sparsomt, så dyrkningsmediet ikke tørrer helt ud, og giv ingen næring. Når knopperne begynder at svulme om foråret, skal træet igen stå lyst, og de nye skud beskyttes mod sen nattefrost.

Vigtige dyrkningstips

Det meste, der går galt ved såning, skyldes for meget vand eller for lidt lys. Jeg anbefaler et let, næringsfattigt såmedie som såjord eller kokos-såmuld, så de fine rødder ikke rådner. Når kimplanterne skal prikles, giver priklejord med kvartssand god dræning og et stabilt rodnet. Senere, når træet skal formes som bonsai, er min færdigblandede bonsai-jord et godt grundlag. Hav tålmodighed: Frø fra samme pose spirer ikke altid samtidig, så lad såbakken stå, selvom de første kimplanter allerede er kommet op.